

Teatr żydowski w Polsce

Stan badań i nowe perspektywy

Konferencja naukowa w stulecie śmierci Estery Racheli Kamińskiej

Warszawa, 20-21 listopada 2025
Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk

Tournée
IDY KAMIŃSKIEJ

założycielki i kierowniczki
„W. I. K. T. u”
z jej zespołem

PROGRAM

p. Ida Kamińska — „Fedora.”

Teatr żydowski w Polsce

Stan badań i nowe perspektywy

**Konferencja naukowa w stulecie śmierci
Estery Racheli Kamińskiej**

Warszawa, 20-21 listopada 2025

Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk
Warszawa, ul. Długa 26, Sala im. Sobieskich

Organizatorzy:

Zakład Historii i Teorii Teatru Instytutu Sztuki PAN
oraz
Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie
Polskie Towarzystwo Studiów Jidyszystycznych
Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich
Żydowski Instytut Historyczny im. Emanuela Ringelbluma

PROGRAM KONFERENCJI

DZIEŃ PIERWSZY / 20 listopada 2025 / czwartek

9:30 Uroczyste otwarcie konferencji.

**10:00 Prezentacja wystaw towarzyszących konferencji:
wystawy cyfrowej *Mirele, żydowska królowa Lear*
(Instytut Teatralny)**

oraz

**wystawy *Estera Rachela Kamińska. W stulecie śmierci
wielkiej artystki teatru jidysz*
(Żydowski Instytut Historyczny)**

10:30 -12:30 Panel 1: *Estera Rachela i Ida Kamińskie*

Magdalena Wójcik (Żydowski Instytut Historyczny)

*„Drzewa umierają stojąc”: ostatnie lata walki Idy Kamińskiej o teatr
i publiczność teatru żydowskiego.*

Mirosława M. Bułat

*Historia pewnego serowego placka, czyli co wiemy, a czego (na razie)
nie wiemy o Esterze Racheli Kamińskiej*

Zuzanna Kluszczyńska (Akademia Teatralna im. Zelwerowicza)

Rola teatru w odbudowie wspólnoty żydowskiej w Polsce po 1945 roku

Joanna Biernacka-Płoska

*Ida Kamińska – teatr bez widzów. Komu i do czego potrzebny był teatr
żydowski w Polsce po II wojnie światowej?*

Dyskusja

12:30–13:00 Przerwa kawowa

13:00–15:30 Panel 2: *Sceny i scenki*

Joanna Degler (Uniwersytet Wrocławski)

i Dariusz Dekiert (Uniwersytet Łódzki)

Sary Schenirer (nie)przyjaźń z teatrem

Anna Kałużna (Uniwersytet Wrocławski)

Konstrukt ciała w teatrze żydowskim na początku XX wieku: tradycja i awangarda

Monika Szabłowska-Zaremba (Katolicki Uniwersytet Lubelski)

Fotografia teatralna w „Chwili Ilustrowanej” (1930–1935): między dokumentem a kreacją sceny

Agnieszka Żółkiewska (Żydowski Instytut Historyczny w Warszawie)

Bardzo szeroki margines? Polsko-żydowscy artyści międzywojennych małych scen i scenek warszawskich.

Krystyna Duniec (Instytut Sztuki PAN)

Pepi Litman – przedwojenna ikona żydowskiego dragu

Dyskusja

15:30–16:15 Przerwa obiadowa

16:15–17:45 Panel 3: Z ciemności

Karolina Kosieradzka (Uniwersytet Warszawski)

„Męczeńska droga żydowskich artystów” – teatr żydowski w Wilnie podczas II wojny światowej

Małgorzata Leyko (Uniwersytet Łódzki)

Aktorzy żydowscy wyjeżdżają z Polski (1956-1959)

Joanna Krakowska (Instytut Sztuki PAN)

Ida Kamińska i Nadzieжда Mandelsztam: nadzieja w beznadziei

Dyskusja

17:45–18:00 Przerwa kawowa

18:00–19:30 Spotkanie z Martą Bryś (Akademia Sztuk Teatralnych w Krakowie), autorką książki *Teatr Żydowski im. Estery Rachel i Idy Kamińskich w Warszawie. Biografia Instytucji*. Rozmowę poprowadzą Agata Dąbrowska i Joanna Degler.

DZIEŃ DRUGI / 21 listopada 2025 / piątek

09:30–11:30 Panel 4: *Dramat cz. 1*

Jakub Parnes (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach)
*Twórczość dramatyczna Szaloma Asza i jej recepcja sceniczna
na łamach powojennej prasy polskiej (1945-1989)*

Agata Dąbrowska (Uniwersytet Łódzki)
Shylock w teatrze żydowskim w Polsce

Anna Nienartowicz-Wojślawska (Uniwersytet Wrocławski)
*Nie tylko „Dybuk”. Zapomniana twórczość Dawida Hermana
(1876-1937)*

Justyna Biernat (Instytut Sztuki PAN)
*Ależ jak wychudzona swastyka. Kilka słów o adaptacji scenicznej
dramatu „Dwoje” Rona Elishy*

Dyskusja

11:30–11:45 Przerwa kawowa

11:45–13:15 Panel 5: *Dramat cz. 2*

Barbara Michalczyk (Akademia Teatralna im. Zelwerowicza
w Warszawie)
*Przecięcie: „Bronx Express” Ossipa Dymowa w Teatrze Ateneum
w 1929 roku*

Daniel Kalinowski (Uniwersytet Pomorski w Słupsku)
*Rozterki integracjonistów. Sztuki Anieli Korngutówny, Dawida Malza
i Jakuba Lewkowicza*

Zofia Agata Zięba
*Legat dramaturgiczny Altera Kacyznego — próba systematyzacji
i interpretacji dzieła*

Dyskusja

13:15–13:30 Przerwa kawowa

13:30–14:30 Gościni specjalna: Helena Kaut-Howson.
Rozmowę z aktorką teatru Idy Kamińskiej,
brytyjską reżyserką i dyrektorką teatrów
poprowadzi Joanna Krakowska.

14:30–15:30 Przerwa obiadowa

15:30–16:30 Panel 6: *Inspiracje*

Józef Legierski (Uniwersytet Jagielloński)

Teatr reaktywny Mai Kleczewskiej – „Golem”, „Berek”, „Dybuk”:
dominanta pamięci

Witold Mrozek (Akademia Sztuki w Szczecinie)

Śląski Teatr Tańca – polska technika, żydowskie źródła

Dyskusja

16:30 Powrót na sceny?

Wokół edycji *Czterech dramatów* Szaloma Asza.

Rozmowę z udziałem Moniki Adamczyk-Garbowskiej
(Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) i Magdaleny
Ruty (Uniwersytet Jagielloński) poprowadzi Agnieszka
Żółkiewska.

18:00 Zamknięcie konferencji

